

Regn ikke dit liv i penge – regn det i oplevelser

Preben Torp Jacobsen hører til blandt denne verdens flueelite. Lad det være sagt med en tilføjelse om, at samme elite er såre beskeden i antal.

Udlandet nævner ham faktisk på linie med fluefiskeriets klassikere, og de endnu levende er han på hat med. Hans mani for at korrespondere i forbindelse med hans dybdeboring i alt, som har med fluefiskeri at gøre, har ført ham vidt omkring på begge sider af Atlanten og langt syd-, ja for så vidt også nord-, vest- og østpå i det europæiske, og over alt har han vundet venner og beundrere.

I Sverige hænger man i den grad ved hans læber for at høre, hvad fluefiskeriets maestro måtte bringe over dem, så man fristes til at drage sammenligninger med den engelske beundring for Oliver Kite, som – om end post festum – er blevet en legende i England.

Det truer Torp med at blive i levende live, og tror man ikke på andres udsagn, skal man bare høre ham selv fortælle for at blive overbevist om, at der bag hans buskede bryn findes en hjerne, der tilsyneladende har optaget og stadig absorberer alt om fluefiskeri, som måtte være værd at vide, afprøve, drage slutninger af og videreudvikle. Det sidste med måde, for i det stykke er der visse usynlige grænser, der ikke bør overskrides, hvis man ikke med fremskridtet vil ødelægge glæden ved fiskeriet.

Torp blev fluefisker ved at følge snørklede stier. Hans interesse for miniaturer som fluer og hans indbyggede akkuratess har han for en stor del med sig hjemmefra. Torps fader var urmager, og desårsag voksede han op i et miljø med alt muligt småpilleri. Sin naturglæde har han fra skolelærere, kammerater og især fra en dyrlæge, der havde et fantastisk blik for naturen, og som lærte godt fra sig i det stykke. Sin glæde ved at være sammen med ligesindede har han udviklet, hvor han kunne komme af sted med det. Og han lærte tillige ved det. Da det regnede på en præst, der havde købt fluegrej og lod sig instruere af naturtalentet Paul Wellendorff, dryppede det på Torp, som overværede demonstrationen. Sit fluebinderi lærte han først af Svend Såbyes artikler og hans fluebog, og som læremester i at kaste valgte han Ove Nielsen fra Ålborg. Stangbygningen har han – fra grunden – selv taget sig af. Han er gået så vidt, at han har anskaffet sig amerikansk, elektronisk beregningsmateriale, som officielt først kommer til Danmark om et par år, og da han først én gang havde fået en bog ud på Grafisk Forlag, klarede han resten på eget forlag.

Og disse bøger er som så meget andet ladet med Torps sjæl. Han har gennem årene sat sin lid til bogtrykker Gullander i Skjern, som har udført det smukkeste tænkelige arbejde for ham, han har forsynet det med egne stregtegninger, præget af samme akkuratess, som han har forlenet sine fluer med, og

han beklager i og for sig kun, at han ikke er 10 år yngre. Så ville han have kunnet tage imod et tilbud om at købe en nu antikvarisk sættemaskine til skrotprisen og præget sine bøger med ægte blysats i stedet for det off-set, der er tidens løsen.

En vis psyke gør fiskere

Gennem disse linier skulle gerne tegne sig billedet af en perfektionist, men da perfektionisten nu en gang ofte fremkalder tanker hos læseren om et lidt excentrisk, men også pedantisk væsen, skal der noget mere til at afrunde billedet af det danske fluefiskeris primus, der udsender sine signaler fra et prægtigt hedehus oppe i det legendariske Himmerland.

– Jeg forstår godt, Torp, at du fisker, men hvad er det, der bjergtager dig – og andre – så voldsomt i denne metier?

– Mon ikke det, at der er natur i det. Torp slår ud med armene. Han sidder vel forankret i svært læder på baggrund af en reol, spækket med fluefiskeriets klassikere, på væggene hænger dekorative hilsener fra nulevende ditto, og bag entreen, hvor intet mindre end Hardy's førsteudgave af Krogsgaards fluer overstråler al anden udsmykning, ligger hulen så tilpas rodet, at den bærer vidnesbyrd om et skabende talent, der aldrig får ro, men kun afveksling, når det skifter opholdssted fra arbejdsværelse til værksted, hvor nye, lækre splitcanefluestænger ser dagens lys.

– Jo, fortsætter Torp, vi er jo jægere og fiskere fra begyndelsen, men jeg tror, at det, der først og fremmest tiltaler det moderne menneske, er dette, at der er noget drenget i at fiske, på en måde noget primitivt, som man har udbygget og bevidst gjort sværere og sværere. For det gør man jo faktisk, når man tager en lillebitte flue og siger, at den skal ørreden tage. Der er ikke noget med, at man prøver på at tirre fisken eller noget som helst andet. Den skal bare gå op og tro, at den kunstige flue er føde. Jeg tror, det tiltaler folk. Måtte den betragtning også tiltale dem, at en ørred er for god til kun at blive fanget én gang. Så-

dan bliver vi alligevel nødt til at indrette os før eller siden.

Nu taler jeg om ørreder, men fiskeriet er bredspektret med entusiaster lige fra ham, der vil slås med tunfisk og hajer, til ham, der vil på vagfiskeri, ham, der vil sidde med en medestang og fiske skaller, og så som sagt ham, der vil rende rundt og spille idiot med en fluestang.

Jeg tror ganske enkelt, at der er forskellige psyker. Jeg tror, det er én psyke, der gør en mand til jæger og ikke til fisker og omvendt, men naturligvis er der også dem, der kan forene de to dele, og som kan bære det.

Her i livet er vi ofte puttet ind i noget uden egentlig at være herre over det. Vore forældre har bestemt vor uddannelse – hvor langt vi måtte gå, hvilket job vi skulle få. Det var sådan inden for visse rammer. Det vil sige, at vi er sat i bås, kanaliseret ind i et bestemt spor.

Og så pludselig en dag står vi over for vort første frie valg – bortset fra den, man giftede sig med. Har man så bare et bredt spektrum, hvor man kan træffe sit valg, så tror jeg, at den enkelte i kraft af psyke og temperament – jeg vil ikke sige intelligens, for det har det sådan set ikke noget med at gøre – kan vælge efter, hvor megen udfordring der ligger i det valgte i retning af kreativitet. Og efter lidt spredt fægtning – for i begyndelsen indskrænker man sig vel ikke til én hobby – finder man så denne ene, og den går i hak med ens bølgelængde.

Og så er det skægt at konstatere, at i det øjeblik en fluefisker kommer ud, uanset hvor i verden det end måtte være, så er han straks med fælles glæder som emne på talefod med hidtil ubekendte ligesindede. Det er nok, fordi man har et eller andet basisprogrammeret sprog, som får den lille lampe oppe over øjnene til at sige bip-bip-bip. Så oplever man øjeblikkeligt en stemning og en ganske utrolig afslappethed. Jeg har set det i Amerika – amerikanerne er jo så ligefremme – at man i løbet af ganske kort tid kan sidde og pjatte og lave jokes og ting og sager, mere sig og have den samme glæde, altså dele glæden med hinanden.

Der er noget drenget i fiskeriet, på en måde noget primitivt, som man bevidst gør sværere og sværere, og det er det, det drejer sig om, siger Preben Torp Jacobsen i dette fødselsdagsinterview. Han fylder 60 den 21. juli.

– Så enkelt det lyder, er det dog lidt avanceret. Så let kommer det ikke til én. De fleste tænker nok først og fremmest på at fange fisk.

– Naturligvis. Mange tror, at det bare drejer sig om at gå hen og købe deres grej og så gå ud og fange fisk. Man begyndte på det, der kaldes specimen hunter. Der skulle større fisk til, så man kunne bruge arme og ben på at demonstrere størrelsen. Men så fandt man ud af, at man mange gange i den mindre fisk kan have lige så stor fornøjelse. Og pludselig kommer man så til det punkt, hvor man siger til sig selv: »Nu er det den morsomme fisk, det gælder, den, der står på et lidt vanskeligt sted, og som kan virke som en udfordring, fordi man ikke lige kan gå hen og dyppe et eller andet, få den til at bide på og så færdig...«

Sådan en fisk kan man sidde over en time eller to, og det er der, jeg har min berømte taske med the med rom eller rom med the. Der er ingen ørred, der kan stå distancen, når jeg bare er godt provianteret. Så kan jeg godt vente, og så kommer det før eller siden. Så får man sin belønning – og sætter fisken ud igen. Og så gøres fiskedagen op i oplevelser, ikke blot i fangne fisk.

– **Også naturoplevelser.**

– Ja, for man kan lære at se og opleve. Det er ikke en given ting. Går man ud i haven, kan man høre alle fuglene lige fra havesangere til musvitter, men først når man vænner øret til det, får man det fulde udbytte. Det er ligesom med musik. Jeg tror, det har noget med alderen at gøre, dette med at få det fulde udbytte, og det gælder også i sådan noget som fiskeri. Jeg har mange gange lige så stort udbytte af at gå ud til vandet uden at fiske. Da jeg engang kørte til Gullander i Skjern, kom jeg forbi Skjernåens berømmelige landevejssving mellem Sdr. Felding og Borris. Der stod en mand og fægtede med en fiskestang, og det gik ad Pommern til. Så standsede jeg og gik ned til ham og sagde: »Hvad laver du?« Jo, han fiskede da. Jeg stod lidt dumt og kikkede på det, og så sagde jeg: »Tror du ikke, vi skulle lave lidt ved det, for det hænger vist ikke rigtigt sammen«. Så fik jeg forfanget sat rigtigt på og kortet det af til den rette længde, og så sagde jeg: »Nu skal jeg lære dig at kaste«. Fem minutter efter var det i orden. Længere tid tager det ikke.

Det var en af dem, der ganske afgjort i en beværtning havde lovet øretæver, men den dag vendte han sig om, da jeg kørte, og sagde: »Det skal du fan'ne have tak for«.

Tekst: Johs. Skjerbek

Fotos: Per Schaap

Torp svinger fluestangen ved Helgeåen i Sverige.

Læs videre næste side

– Selvgjort er velgjort. Citatet stammer ikke fra Torp, men han kan tillade sig at bruge det, uanset om han bygger stænger, binder fluer eller optræder i rollen som forfatter. Og som her på fotoet lyser glæden ud af ham, når han fortæller om alle sine gøremål.

ge lige så godt som de andre, så godt, at der skulle et fint øre til at høre forskellen. Det er kun kærligheden til materialet, til mennesket bagved, der forhindrer dette.

Splitcane er for liebhavere

– Men det hænder jo, at kærligheden til materialet overskygger af hangen til at få reduceret omkostningerne, og under alle omstændigheder er der en masse glasfiber- og for den sags skyld også kulfiberstænger i funktion.

– Det er kun godt, for i dag kan en mand få noget grej, der fungerer perfekt, og han kan blive en fantastisk fisker og kaster for en tredjedel af, hvad det ville koste, da vi andre begyndte. Men vi kan jo også godt huske, hvordan det brød sammen med funkmøblerne og stalmøblerne! I dag vil folk gerne betale for godt håndværk, for træ, læder, for naturting. I kunststoffer kan man lave ting, der er næsten lige så gode som dem, der er fremstillet af naturstofferne. Men hvem tænker på nylon eller dralon, når man skal have en virkelig god, varm ulden trøje. Så er det uld, det drejer sig om – naturproduktet.

– Du mener ikke, at kunststofferne nogen sinde vil komme på højde med splitcane.

– Det siger jeg ikke, men man kan bare ikke af kunststoffer fremstille det samme, som man kan i splitcane. Splitcane bevare sin plads, fordi du med relativt få midler kan gå hen og bygge en stang og lave den sådan, som du vil have den. Og passer den dig ikke, kan du bygge en anden noget anderledes

næste vinter. Det kan du ikke gøre med kunststofferne. Dem kan du til stangbygning købe i faste længder, og så kan du save i dem og sætte dem sammen, men det bliver stadig kun montagearbejde.

Splitcane er for liebhavere. Derfor kan folk sige: »Jeg vil godt købe 70 timer af Torps liv«, for det er det, de køber med en stang, jeg har bygget. Jeg har en amerikansk ligesindet. Han blev så gal, da han så en af sine stænger mishandlet af en køber, så han på stedet talte de penge op, han havde modtaget, og gav dem tilbage netop med disse ord: »Du skal i hvert ikke have købt 70 timer af mit liv«.

I dag træffer man kun det virkelige håndværk i dets hobbybetonede form, og det er vel forståeligt, for der er ikke mange, der kan betale de 4-5000 kr, en splitcanestang koster. Der er derimod mange, der nok kunne tænke sig det, for splitcane er suveræn op til 8½ fod i fluestænger. Derudover kommer kulfiber, boron eller hvad ved jeg ind i billedet.

Selv har jeg bygget splitcane-stænger i fire-fem år. Jeg tog det som en udfordring akkurat ligesom fluebindingen. For mig blev det afgørende, at jeg efterhånden selv kunne fremstille det hele bortset fra hjulet, og hjulet har jo stort set ikke forandret sig i de sidste hundrede år. Det skal bare være så enkelt som muligt. Men at binde sine egne fluer, knytte sine egne forfang og bygge sine egne stænger – det giver en kolossal tilfredsstillelse og da ikke mindst, når det drejer sig om ting, man ikke kan købe.

Og den glæde kan alle være med i. Selv svajeren på hjørnet

har noget kreativt i sig, hvis der blot bliver trykket på de rigtige knapper. Jeg har mødt mange mennesker, der indenfor familiens kreds følte, at de ikke blev regnet for ret meget. Det var, som om de ikke rigtigt slog til. Og så har de indenfor fiskeriet fundet et punkt, en lille lagune, hvor de kunne blive eksperter. Og for den, der pludselig uden hensyn til pengepung og eksamenspapirer kan snakke med som ligemand, betyder denne ekspertise og anerkendelse uhyre meget. Jeg tror, det er værdifuldt, at man holder disse muligheder frem for folk, for i det lange løb går den ikke med ræs-job, hvor de skal trykke på nogle knapper, gå hjem, trykke på den forbandede kukkasse, så i seng, op om morgenen igen og så den samme trummerum. Når der er gået et år, siger de: »Nu er vi blevet et år ældre, og hvad har vi i grunden nået?« Nej, belønningen ligger der, hvor man får noget til at gro under fingrene.

Fremtidens fiskevande

– Havde vi så også en smule sikkerhed for velplejede, rene fiskevande, var fremtiden i og for sig sikret, om man ellers ville tage de gode råd ad notam.

– Ja, men det har vi også gode muligheder for. Nu skal vi betale landbruget et milliardbeløb, og de milliarder ser vi aldrig igen. Var det så ikke en ide, om man sagde: »Hvad vil I give til gengæld? Vil I vise jer lidt mindre villige til at klæbe til det entreprenørfirma, der hedder Hedeselskabet, og i stedet for give dem, der nu skal hjælpe jer, muligheder for at dyrke deres fritidsinteresse?«

Kunne vi nå frem til, at samfundet fik rådighed over å-systemerne og en meter bred langs hvert vandløb, var det godt. Man har været inde på, at under de omstændigheder skulle alle have adgang til alt, men det er jeg en modstander af, for kommer alle til, bliver der intet at dele. Skal fire-fem millioner dele åbredderne her hjemme, så bliver den bid, den enkelte kan tilkomme, så lille, at det er det rene ingenting.

Jeg vil meget hellere have – i modsætning til svensk praksis, at foreningerne lejer sig ind, betaler for det, passer fiskene, sørger for vandplejen og et godt forhold til lodsejerne. Så kan man sige: »Dette fiskevand kan bære så og så mange medlemmer«. Derefter kan folk stille sig i kø og vente et år eller to på at komme ind. Så undgår man at slippe hele gedemarkedet løs, for gør man det, er der ikke nogen fisk dagen efter.

Vi har jo set, hvordan det gik i Sverige, hvor man foretog en matematisk uddeling. Hvad gør folk, der kun har 48 timer om året ved et berømt vandløb? De fisker 48 timer, de tager alt op, og derefter drager de hjem. Og det samme gør næste hold intensive fiskere. Året efter er der intet fiskeri. Og det tager et fiskevand 12 år at regenerere.

Jeg tragter ikke efter et snobefiskeri for en lille, eksklusiv kreds. Under faste rammer skal der være fiskeri for alle, og det er noget ganske andet end den allmandsret, de kører med i Sverige. Og får vi virkelig et godt fiskeri, tror jeg ikke, at der sker de store forandringer med fiskemetoderne. Vi skulle jo gerne beholde udfordringen.